

Zpráva ze zahraniční cesty – Creating Knowledge VI, 8. – 10. 9. 2010, Bergen, Norsko, ck-vi.uib.no

Jako členka komise IVIG AKVŠ jsem měla možnost zúčastnit se konference Creating Knowledge, která se konala v Bergenu. Hlavním cílem cesty byla prezentace posteru, který mapoval aktivity a problémy v oblasti informační gramotnosti v ČR (*Scope of information literacy support provided by university libraries in the Czech Republic: state of the art report*).

Podtitul konference pro rok 2010 byl *Information Literacy and Diversity in Higher Education : Mapping the Learning Environment*. Konference Creating Knowledge jsou známy svým netradičním pojetím, organizátoři se snaží navodit přátelskou atmosféru, která napomáhá sdílení znalostí a spolupráci. Program byl dle mého názoru připraven velmi pečlivě a to jak po obsahové, tak po časové stránce. Prezentace byly prokládány prací ve skupinách, které byly zveřejněny hned v první den konference. Po skončení každé sekce se členové skupiny scházeli na určeném místě, sdělovali si dojmy a získané informace a snažili se najít odpovědi na otázky, které organizátoři připravili. Tuto část konference považuji za nejpříhodnější – práce v malé skupině umožnila bližší seznámení se s problémy v zahraničních institucích a neformální prostředí napomohlo rozvinout velmi přínosnou diskusi.

Z úvodních, teoretických, příspěvků bych ráda zdůraznila příspěvek Andrewa Whitwortha (*The three domains of Value : Why IL practitioners must take a holistic approach*). Záznam přednášky je zveřejněn na adrese: <http://creatingknowledge.blip.tv/file/4143121/>.

Za nejzajímavější příspěvek celé konference však považuji prezentaci Maurice B. Mittelmarka (University of Bergen), který ve svém příspěvku *Getting your paper published with minimum sweat and tears: Insider advice from a journal editor*, podrobně popsal veškeré kroky, které vedou k otištění článku v recenzovaném časopise. Tuto prezentaci považuji zajímavou zejména z toho důvodu, že podobná přednáška by mohla být přínosná studentům doktorských (i magisterských) programů. M. Mittelmark, na základě dlouholetých zkušeností na pozici editora recenzovaných časopisů, prezentoval řadu negativních jevů, se kterými se v člancích zaslaných k otištění setkává. Navrhuje tedy všem autorům článků začínat každý den psát článek

od začátku. Za ideální považuje šestou až desátou verzi článku. V případě zahraničních článků považuje za nutnost zajistit kvalitní překlad článku a při zaslání článku redakci zahraničního časopisu tuto skutečnost zdůraznit. Editoři časopisů v anglicky mluvících zemích totiž články autorů, kteří nejsou rodilí mluvčí, často pročítají mnohem pečlivěji. Prezentace obsahovala velké množství praktických rad jak dosáhnout úspěšného publikování článku. Mittelmark sám by doporučoval vzdělávat studenty v akademickém psaní od magisterské úrovně, informace o tom, jak publikovat by doporučoval pro studenty doktorských programů. Prezentace M. Mittelmarka je zveřejněna na adrese: <http://www.blip.tv/file/4133552?filename=Creatingknowledge-GettingYourPaperPublishedWithMinimumSweatAndTearsInside449.mp4>.

Několik zajímavých, i když ne příliš originálních, názorů zaznělo v diskusi následující příspěvku Ralpha Cattse – myšlenka knihovníků jako „majáků“ – nositelů nových podnětů (lighthouse approach), které se prosadí až po delší době.

Orientace na *důvod učení* – studentům musí být jasný záměr a cíl přednášky, cvičení, citační morálky atd. Ralph Catts zdůrazňuje také využívání „nejvhodnějších“ prostředků pro daný typ studnetů, daný typ učení, není nutné využívat nejnovějších technologií za každou cenu (osobní postřeh z kuloárových diskusí – ze zúčastněných využívala prostředí Second Life pro výuku jen Sheila Webber, většina kolegů, se kterými jsem hovořila jej považuje za ne příliš efektivní výukové prostředí, zejména kritizují nedostatečný kontakt se studenty).

V diskusi zazněly také hlasy na změnu přístupu k pojmu *informační gramotnost*. Některé instituce (Vrije Universiteit Amsterdam) přistupují ke kombinovaným kurzům informačního vzdělávání a dalších dovedností ve spolupráci s centrem rozvoje studentů. Studenti mohou navštěvovat kurzy, které nesou lákavé názvy (např. Kurzy rozvoje osobních dovedností pro lepší uplatnění na trhu práce) a které kromě prezentačních či argumentačních dovedností obsahují také kurz informační gramotnosti.

Za významný přínos konference považuji možnost konfrontace vlastních zkušeností a znalostí se skutečným stavem v zahraničních institucích. Samozřejmě, že informace získané v rámci několikadenní konference jsou často povrchní a nedostatečné, ale osobně jsem získala dojem, že české akademické knihovny se na poli informační gramotnosti rozhodně nemají za co stydět. Většina zahraničních knihoven také bojuje o své místo v instituci, většina knihovníků kritizuje

nedostatečnou spolupráci s pedagogy, celouniverzitní či alespoň celofakultní kurzy informační gramotnosti nejsou zcela běžné ani v zahraničí (zejména se opírám o zkušenosti ze skandinávských knihoven).

Závěrem bych chtěla upozornit na některé zajímavé projekty:

Search and Write: <http://www.sokogskriv.no/english/> (projekt Univerzity v Bergenu, doplněn o nové informace a blogy reálných studentů)

VIKO: <http://www.ntnu.no/viko/en/> (průvodce informační gramotností, projekt Univerzity technických a přírodních věd v Trondheimu)

LolliPop: <http://www.lobelollipop.com/> (kurz informační gramotnosti pro zaměstnance)

LOTSE: <http://lotse.uni-muenster.de/slavistik/> (německý portál informační gramotnosti pro studenty slavistiky na Univerzitě v Bochrumu)